

Direktoratet for
høyere utdanning
og kompetanse

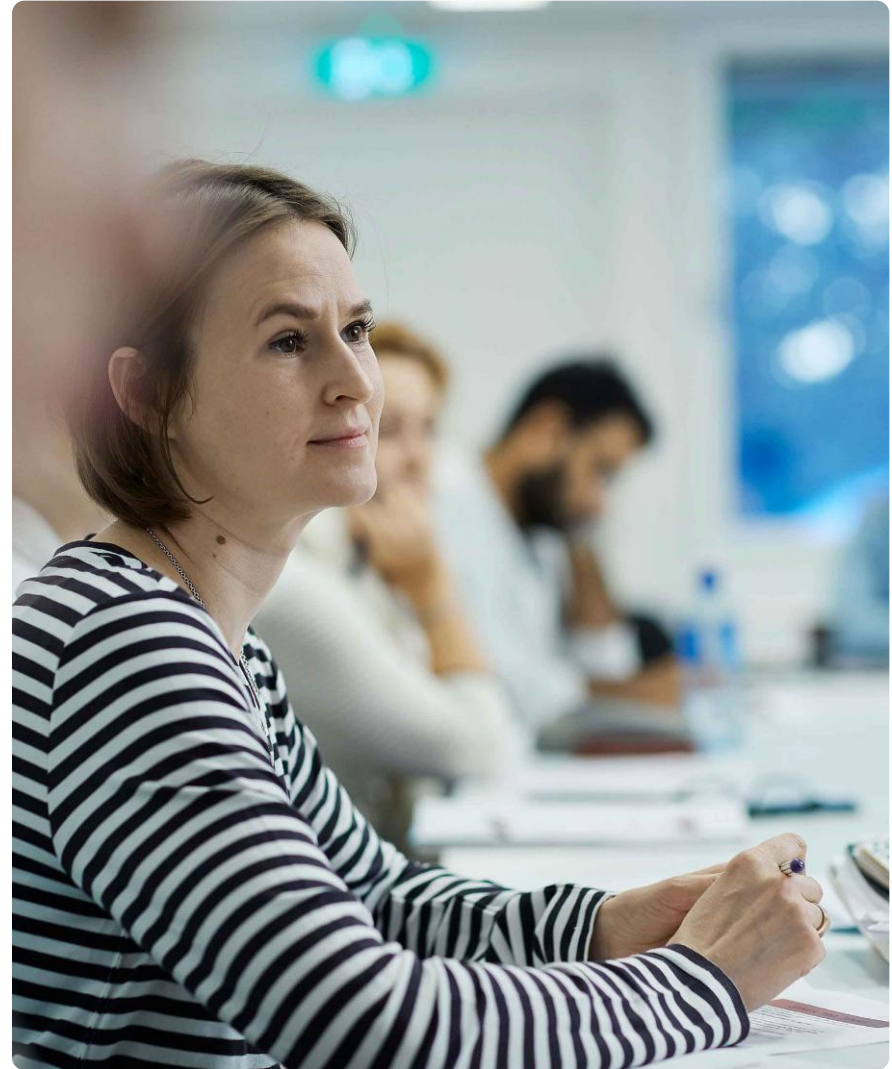

Måler norskprøven «norskprøvenorsk»?

Lisbeth Salomonsen von Mehren
og Signe Wiger

Direktoratet for
høyere utdanning
og kompetanse

Måler norskprøven «norskprøvenorsk»?

Lisbeth Salomonsen von Mehren
og Signe Wiger

Innhold

- Generelt om norskprøven
- Lytte- og leseforståelse
- Muntlig kommunikasjon og skriftlig framstilling

Norskprøven måler

KOMMUNIKATIV KOMPETANSE

- Grammatisk kompetanse
- Pragmatisk kompetanse

Norskprøven måler

KOMMUNIKATIV KOMPETANSE (Dell Hymes 1972)

- **Grammatisk kompetanse:**

Evnen til å forme og tolke setninger

- **Pragmatisk kompetanse:**

Evnen til å uttrykke seg slik at man oppnår den ønskede kommunikative effekten

Norskprøven bygger på

Læreplanen i norsk
etter
integreringsloven

Det felles europeiske
rammeverket for
språk

Temaene i norskprøven

- De tverrfaglige temaene fra **læreplanen** i norsk etter integreringsloven
- Spredning på de fire domenenene fra **rammeverket**: offentlig, personlig, arbeidsliv og utdanning

OVERFØRINGSVERDI

OVERFØRINGSVERDI WASHBACK

Lytte- og leseforståelse

Lytte- og leseforståelse

Lytte- og leseforståelse

Arbeidsliv, felles vokabular/tematikk:

arbeidstid, arbeidsoppgaver, forholdet sjef/ansatt/kolleger,
ferie, pauser, lønn, jobbsøknad, jobbintervju

Lytte- og leseforståelse

- Oppgavene tester et utvalg
- Oppgavene tester ikke kunnskap om emnet

Lytte- og leseforståelse

A+ A-
Logg ut

Les og klikk på riktig ord.

3. Klikk på ordet som her betyr omtrent det samme som "grunnla".

De tidligste universitetene i Europa oppsto i middelalderen. Men da Karl den Store etablerte et nytt universitet i Noyon i Nord-Frankrike i år 798, fantes det allerede lignende institusjoner i Asia og Nord-Afrika. Ordet universitet refererer i dag til en institusjon som gir utdanning på høyt nivå og som også beskjeftiger seg med forskning. Begrepet "akademisk frihet" går helt tilbake til 1100-tallet.

Forrige

Neste

1 2 3

Lytte- og leseforståelse

Sjanger

Ulike teksttyper for å skape variasjon

Teste ulike aspekter

Sjanger ikke viktig i seg selv

Er skriftlig og muntlig prøve relevante for «det virkelige livet» til kandidatene?

Ja!

Tre hovedgrunner:

1. Prøvene dekker et mangfold av allment kjente tema.
2. Prøvene tester selvstendig språkbruk.
3. Prøvene krever verken sjangerkunnskap eller faktakunnskap.

Prøvene tester selvstendig språkbruk

- Oppgavene er åpne nok til at kandidatene får vist selvstendig språkbruk.
- Spesielt «fortelle»-oppgavene
Eksempel: *Kan du fortelle om et sted du har lyst å reise til?*

Kandidaten kan uttrykke egne interesser, erfaringer og meninger.

- Også de andre oppgavetyperne åpner for selvstendig språk og ulik vinkling.
- Kan ikke være *for* åpne – innøvd tekst ikke relevant over A1-nivå
- Noen oppgavetyper begrenser kandidaten litt mer.

Er bildeoppgaven relevant?

- Ja! Språket som testes er direkte overførbart til andre situasjoner.
- Hverdagslige og jobbrelaterte samtaler om vær (og klær)
- Dette kompetansemålet fra Naturfag modul 1 i FOV: «((...) deltakeren skal kunne) beskrive på en svært enkel måte naturopplevelser og kjennetegn ved naturen i **ulike årstider**»
- Tester også formidling av innhold - mediering som er sentralt i læreplanen i norsk

Er e-postoppgaven («klageoppgaven») relevant?

- Eksempel:

Skriv en e-post. Skriv 80 ord eller mer.

Kommunen ønsker å bygge motorvei like ved der du bor. Du er ikke enig. Skriv til kommunen og forklar hvorfor.

- E-postoppgaven skal teste om kandidatene kan begrunne en mening
→ kan besvares med helt vanlig, hverdagslig språk på B1-nivå
- Relevant fordi den tester:
  - selvstendig språkbruk.
  - en relevant samhandlingssituasjon.

Skriv en e-post. Skriv 80 ord eller mer.

1. Kommunen ønsker å bygge motorvei like ved der du bor. Du er ikke enig. Skriv til kommunen og forklar hvorfor.

Ny e-post

Svar

Svar alle

Videresend

Overføringsverdi fra e-postoppgaven til arbeidslivet

- Noen av e-postoppgavene er direkte jobbrelevante tematisk.
- Andre har mer indirekte overføringsverdi:
«Kommunen ønsker å bygge ny motorvei like ved der du bor. Du er ikke enig. Skriv til kommunen og forklar hvorfor.»

Overføringsverdi fra e-postoppgaven til arbeidslivet

- Noen av e-postoppgavene er direkte jobbrelevante tematisk.
- Andre har mer indirekte overføringsverdi:
«Kommunen ønsker å bygge ny motorvei like ved der du bor. Du er ikke enig. Skriv til kommunen og forklar hvorfor.»
- Oppdiktet kandidatsvar:
«Jeg får ikke sove når det er trafikk utenfor huset mitt.»
- Oppdiktet eksempel fra rapport på sykehjem:
«Pasienten får ikke sove når det er trafikk utenfor sykehjemmet».

Der det er krav om selvstendig språkbruk er det også overføringsverdi til reelle, relevante situasjoner.

Prøvene tester ikke sjanger- eller faktakunnskap

- Gjelder også e-postoppgaven
  - Innøvde fraser er ikke nødvendig og lite relevant å teste på B1.
  - Sensorene vurderer bare den selvstendige språkbruken til kandidaten.
→ Mye innøvd tekst gir lite vurderingsgrunnlag.
  - Begrunnelse knyttet til temaet i oppgaven, er et krav på B1.
- Kandidatene bør:
- bruke minst mulig tid og plass på innøvde fraser.
  - skrive en selvstendig relevant begrunnelse.
  - se over teksten sin.

Hvordan er e-postoppgaven en relevant samhandlingssituasjon?

- For B₁: Svaret må fungere i den gitte sammenhengen
- Kandidatsvaret må:
  - forholde seg til en mottaker.
  - være meningsfull og forståelig i konteksten.
  - ha en indre sammenheng.

→ Dette er relevant for de fleste kandidater på B₁-nivå.
- Vi krever mindre på A₂ – rimelig når oppgaven skal måle på B₁-nivå.

Er argumenterende tekst relevant for kandidatene?

Eksempel:

Presenter saken kort. Ta stilling til spørsmålet, og argumenter for ditt syn. Skriv cirka 250–350 ord.

Bør alle arbeidstakere få trene i arbeidstiden?

- Relevant for dem som faktisk trenger et B2-nivå skriftlig:
  - i utdanningssammenheng
  - i jobber med faglig komplekse skriftlige arbeidsoppgaver
- Men langt fra alle som tar B1-B2-prøven trenger B2-nivå i jobben sin!
- Som på B1: sjangerkunnskap er ikke vesentlig
- Faktakunnskap skal påvirke resultatet minst mulig
  - Kandidatene får velge mellom to oppgaver.
  - Minst én er generell nok til at alle på B1 og B2 kan svare på den.
  - Oppgaven inneholder alltid en forklaring av problemstillingen.

Hvorfor ikke en mer praksisnær sjanger?

- Å teste f.eks. sjangeren rapport kunne vært høyaktuelt i en fagspesifikk prøve
- Rapportsjangeren er lite hensiktsmessig i en prøve i generell kommunikativ kompetanse fordi
  - sjangeren er lite relevant i mange jobber som krever B2.
  - faguttrykk og normer for utforming og språkbruk er ulike i ulike fagfelt.

Under arbeid: Oppgaver til underveisvurdering

- Kan fremheve viktige deler av læreplanen som er mindre egnet for norskprøven.
- For eksempel oppgaver som:
  - kan knyttes nærmere til ikke-språklige kunnskaper, interesser og erfaringer
  - kombinerer skriftlige og muntlige ferdigheter
  - i større grad tester bruk av strategier
- Kan ha dobbel effekt:
  - underveisvurdering
  - god washbackeffekt
- Samarbeid med lærere fra voksenopplæringen

Oppfordring

Forklar deltakerne hva som måles i norskprøven – og hva som IKKE måles!

Direktoratet for
høyere utdanning
og kompetanse

Takk for oppmerksomheten!

